

ಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಮರೆಯತ ಇರಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಈ ವಿಚಾರ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿಲ್ಲ. ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವರು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಬಹುಷಃ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮರಾಮತ್ ಇರಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಲೆತಾಗ ಚರ್ಚೆಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವರೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿದೆ. ಸರಕಾರ ಒಪ್ಪುವಂಥ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಬೇಕಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಮಾಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯ ಇಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಭರವಸೆ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ.—ಉದಕಮಂಡಲದಿಂದ ಹುಮ್ಮಾಬಾದಿಗೆ ಹೋಗುವ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಜೊತೆಗೆ ಸುಮಾರು 7 ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಿಷ್ಟೆ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಣಯ ಆಗಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಈ ರಸ್ತೆ ಸುಮಾರು 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾದುಹೋಗುವುದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ವಿದೇಶೀಯರು ಮತ್ತಿತರ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಈ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಿದೆ. ಅದಕಾರಣ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಕಾರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು ಕೂಡ ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭರವಸೆಯಮೇಲೆ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸು ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ.

*The Resolution was, by leave withdrawn.*

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The next resolution Nos. 3,4,5,6,7 and 8 are all identical and they need not be moved. Next resolution is in the name of Mr. Konandur Lingappa. He is not present. But he has authorised Mr. Kagodu Thimmappa to move the resolution. Hon. Member Sri Kagodu Thimmappa may move the resolution on behalf of Sri Konandur Lingappa.

(iii) re : Constituting a Statutory Malnad Development Board

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ (ಸಾಗರ).—ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಪರವಾಗಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿರ್ಣಯ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

“ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Resolution moved :

“That this Assembly is of the opinion that a Statutory Malnad Development Board be constituted to suggest ways and means for the Development of malnad Areas.”

12 30 P.M.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ನಿರ್ಣಯ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.—

“ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ”

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶಾಸನಬದ್ಧವಾದಂಥ ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ರಚಿಸತಕ್ಕಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ, ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಚನೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಾದಂಥ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹಿಂದೆ ಅನೇಕರು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇದೇ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಇಂಥ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾಲದವರೆಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಹಣಕಾಸನ್ನಾಗಲೀ, ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಕಲ್ಪಿಸದೆ ಇದುದರಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದಲೂ, ಅಂಥ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತೋ ಅದು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಹಾಗೆ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗಲೀ, ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಾಗಲೀ, ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನಾವಾದರೂ ಕೂಡ ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ಮಹತ್ವ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೆ ? ಎಂದು ಬೇರೆಯವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಬರಗಾಲದ ಪ್ರದೇಶ ಇದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಮಗೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಮಂಡಲಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೆಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ನಾನಾದರೂ ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಸಾಕನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಕೇವಲ ಮಲೆನಾಡಿಗೆಲ್ಲಾ ಇದು ತನ್ನ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿಯಬಾರದು, ಇದು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲರೂ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ನಾನು ಅರಿವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥ ಮಂಡಲಿಗಳು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀಡಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಭಾಗದ ಜನನಿಗೆ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ, ಅದು ಬರಬಾರದು. ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ, ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಇಂಥ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ರಚನೆಯಾದರೆ, ಇದು ಮಲೆನಾಡಿಗೆಲ್ಲಾ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರದೆ, ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಸಂಸ್ಥೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಮತ ಇದೆ. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ, ಇವತ್ತು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಅಯುಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ. ರಾಜ್ಯದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ ಅಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಿಂದ. ಇನ್ನೊಂದು ಮೂಲೆಯವರೆಗೆ ಬಹುತಃ 200 ಮೈಲು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರದೇಶ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗ-ನ್ನೂ ಕೂಡತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಯಾವುವು ? ಅಲ್ಲಿಯ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಏನು ಎಂದು ನಾವು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿವೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ ಇದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ, ಅರಣ್ಯಸಂಪತ್ತು ಇದೆ, ಅಡಿಕೆ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ, ಕಾಫಿ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ, ಏಲಕ್ಕಿ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ, ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮತ್ತು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಪಾಣಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳು, ಅವು ಹೇರಳವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಮೀನು ಸಂಪತ್ತು ಅಗಾಧವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಯೂ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀ

ಕೃತವಾಗಿವೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸಂಪತ್ತು ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸಂಪತ್ತು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರಿಂದಲೂ, ಕಾಫಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರಿಂದ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಡಿಕೆ ಎಲ್ಲೆಯೂ ಬಾರದಿದ್ದರೆ, ಕಾಫಿ ಎಲ್ಲೆಂದಲೂ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಮಲೆನಾಡಿನಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಎಲ್ಲೆಮಾ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗಾಧವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಅಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಾವು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಇದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಪದ್ಭರಿತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಲೂ ನಾವು ಕಸಾಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮಲೆನಾಡನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಮಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಅಧುನಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಅವೆಲ್ಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳೂ, ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿದರೂ ಶರಾವತಿ, ಕಾಳೀನದಿ ವರಾಹ ನದಿ ಯೇಜನಿಯಂಥ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ರಾಜ್ಯದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ನುಮಾರು 5500 ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್‌ಗಳು; ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶ ಪಡೆದಿದೆ.

ಜೊತೆಗೆ ವರಾಹ ಯೋಜನೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡಿದೆ, ಕಾಳಿನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದೆ, ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೊಡುವ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗತಕ್ಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ನೆರೆರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆ ಒಂದು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯವಾದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸಾಧಿಸುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯದ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಕೇವಲ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಶಕ್ತಿ ಅಷ್ಟನ್ನೇ ನಾವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಏನು ಇದೆ ಅವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಏನು ಎಂದರೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನೇ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಮಲೆನಾಡು ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಭಗೀರಥಿ ಇದ್ದುಹಾಗೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಮಧೇನು ಇದ್ದುಹಾಗೆ. ಅಂತಹ ಕಾಮಧೇನು ಏನು ಇದೆ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತು ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಮಲೆನಾಡಿನ ಬಿಜು ಸಂಪತ್ತು. ಕುದುರೆಮುಖ ಯೋಜನೆ ಆಗಬೇಕು. ಇನ್ನು ಬಿಜುಸಂಪತ್ತು ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ ಮಲೆನಾಡು. ಇದರ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕರಾವಳಿ ಇದೆ. ಇದರ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಹೇರಳವಾಗಿ ಬಿಜುಸಂಪತ್ತು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಈ ಬಿಜುಸಂಪತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮವರೆಗೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಬಿಜು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಾದರೆ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಬಿಜುಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಮಂಗಳೂರಿನ ಬಂದರುಗಳು ಭಟ್ಟರ್ ಬಂದರು

(ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ)

ಹೊನ್ನಾವರ ಮತ್ತು ಕಾರವಾರ ಬಂದರು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಂದರನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಂದರು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪಾರ ವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಾಡಬಹುದು. ಪಾಣಿಜದ್ವ್ಯ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಪ್ರದೇಶ ವನ್ನು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ದುರ್ಲಭ. ಅಲ್ಲಿ ನಿಕೃತಕ್ಕ ಬಿಜ ನಂಪತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ತೇರಿರತಕ್ಕ ಕರಾವಳಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲತೆ ಇದೆ. ಮರೆ ನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಕೃತಕ್ಕ ಬಿಜನಂಪತ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಬಹುಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಭದ್ರಾವತಿ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ವಾದ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ರಾಜ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂದು ನಾರ್ಕಾರು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಬಿಜನಂಪತ್ತು ಮರೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಮರೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಿಕೃತಕ್ಕ ಬಿಜ ನಂಪತ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮಹತ್ವ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ರಾಜ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮರೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯದ ಬತ್ತದ ಕಣಜ ಎಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಯಾವ ಬತ್ತದ ಕಣಜ ಆಗಿದ್ದೆಯೋ ಆ ಮರೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಂತಹಂ ಮಾಡಿ ಬತ್ತದ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಗತಿ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದಕ್ಕೆ ನಾನಾಕಾರಣಗಳು ಇವೆ. ಎಮ್ಮೆಚ್ಚಕ್ಕಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ವಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮವಾದ ಮರೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಾಗ ಮರೆನಾಡುಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ವರಾಹಿ ಯೋಜನೆ ಬಂದ ಕೆಲವು ಭಾಗ ವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಾರಂಗಿ, ಹೇಮಾವತಿ, ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಮರೆ ನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮುಳುಗತೆ ಆಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಕಾಳೀನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಮರೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—49 ಚದುರ ಮೈಲಿ ಹೋಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ ಕಾಲದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಯಲಿನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬರಗಾಲಗಳು ಬಂದು ಹಾಹಾಕಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮರೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜನ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಜನರಿಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಂತಹ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಸರ್ವಸಂಪತ್ತು ಇಲ್ಲ ಇದೆ. ಎಮ್ಮೆಚ್ಚಕ್ಕಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತು ಮರೆನಾಡಿನ ಆತ್ಮಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಮುಳುಗಡೆಯಿಂದ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಉತ್ತಮ ಬತ್ತದ ಕಣಜ ಆಗಿರ ತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ತರಹದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಉತ್ಪಾದನೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗುವುದಾದರೆ ಆಗ ನಾವು ಅಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಬರಕ್ಕದ್ದು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿ ನಾವಾದರೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ವೇದನೆ ಪಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು, ಮರೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶ ನಿರೋಪಯುಕ್ತ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಏನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದು ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಮರೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶ ಬರುತ್ತದೆ. ಮರೆನಾಡು ಮುಳುಗತೆ ಆಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನ ಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದ ರಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿ ತೊಂದರೆ ಆಗಲಾರದು. ಅಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೇ ಎಲ್ಲಾ ಹಾಗೆಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇಂಥ ಫಲವತ್ತಾದ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರನ್ನು ಸಂತ್ಸಪ್ತಿಯಿಂದ ಇಬ್ಬುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕಾದಂತಹ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ಮರೆನಾಡಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಬತ್ತದ ಕಣಜ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಬಾರದು. ಮರೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಇಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಜಾಸ್ತಿ. ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿ

ದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಎರಾ ನಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿಗಳೂ ಕೂಡ ನಣ್ಣ ನಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿಗಳು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಷ್ಟೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸಿ ಬತ್ತದ ಕೃಷಿವನ್ನು ಮತ್ತು ಬತ್ತದ ಕೃಷಿವನ್ನಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಭೀಕರ ಕ್ರಾಮ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಹಾಕಾರ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬೀದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೂಕೂಡ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಬೀದರ್ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ನದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಶರೆಯಷ್ಟು ನೀರು ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ನೀರನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನದಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ನದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಶರೆಯಷ್ಟು ನೀರು ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಈ ಪೂರ್ವದ ದಿವಸ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಯಾವ ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಳ್ಳಿ ಕೊಳ್ಳಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನೀರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಈ ಪೂರ್ವ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶ ಏನು ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ನಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಪೂರ್ಣತೃಪ್ತ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವರನ್ನೂ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಈ ಪೂರ್ವ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಪ್ರಮಾಣ ಏನು ಇದೆ ಅದರ ಎರಡರಷ್ಟು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಎರಾ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಇವೆ. ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರಾಕಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಾಗಲಿ, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಾಗಲಿ ಇದನ್ನು ಆಳವಡಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಅಂತ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಶ್ರಮಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೀಜವಸ್ತುಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ನೀರನ್ನೇ ಆ ಭೂಮಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿ ಒಂದು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ ಇವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು, ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಇನ್ನು ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇನ್ನೂ ಆಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ರಾಭ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇವೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಪೂರ್ವದ ದಿವಸ ನಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಕ್ರಿಯವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಯೋಜನೆಯು ಉಪಯೋಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿದರೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಗೋಮಾಳ ಕೆಲವು ಇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಖುಷ್ಕಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಗೋಮಾಳಗಳಾಗಿ ಇವೆ. ಆ ಗೋಮಾಳದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಪೂರ್ವದವರಗೂ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಖುಷ್ಕಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಗೋಮಾಳಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಜಾನು ವಾರುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನೇ ಮಾರಾಧಾರವಾಗಿ ಅವ ಲಂಚಿಸಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಶೇಷ ವಾಗಿ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಆ ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸೋವಾರಿತನವನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಗು ತ್ತದೆ. ಈ ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಗೇರು, ರಾಗಿ, ಹುರುಳಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ 3 ತಿಂಗಳ ಪಸು ಕೊಡುವಂಥ ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಆ ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಯು ಬೇಕಾದರೆ ನೀರು ಬರಬೇಕು. ಆದರೆ ವರ್ಷವೆಲ್ಲಾ ನೀರು ಇರಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಖುಷ್ಕಿ ಪ್ರದೇಶ ದಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಈಗ ಬಿಜಾಪುರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶ. ಅಲ್ಲಿ

(ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ)

ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಫಸಲು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಕನ್ನಡಪಕ್ಷ ಪರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜೂನ್, ಜುಲೈ, ಆಗಸ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ವಿಫಲತೆ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ನೀರನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ; ಅದರಿಂದ ಆ ನೀರನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕು ಅಂತ ಜನ ಕೇಳು ತಿದ್ದಾರಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಈಗಲೂ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ನಂಜೆಯ ಬರಬಹುದು. ಈಗಲೂ ನಾವು ಮಲೆನಾಡು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ, ನಾವೇ ದಿವಸ್ ಬಿಜಾಪುರ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಏತಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು, ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶದವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೂಡ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈ ಬರಗಾಲದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಏನು ಇವೆ ಅಂತೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಬರಗಾಲ ಬರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಕೂಡ ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ನ್ಯಾಯ ಇದೆ, ನೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬೇರೆಯವರೂ ಕೂಡ ಮನಗಾಣಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು ಹೋದರೆ ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಕೋಡು ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಲೆನಾಡು ಎಂದರೆ ಭತ್ತದ ಕಣಜ ಎಂದು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಹೆಸರಾವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಶಿವಪ್ಪನಾಯಕನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬಂದಂಥ ಹೆಸರು. ಅದರಿಂದ ಈ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಶಾಸನ ಬದ್ಧವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನಾಗಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಅವಾಗ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲಿ ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮನಗಂಡು ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸಿರ್ಸಿ ಮತ್ತು ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನಾನಸ್ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ತರಬೇತಿನ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಎದು ಕರೆ ಒಪ್ಪಿ ಇದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲೇ ಅನಾನಸ್ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ನಾವು ಮನಗಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಿಂದ ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬರುವುದು ಏನೆಂದರೆ ನಾವು ಇದರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೋ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಅಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಉತ್ತಮವೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಬಾರದು. ಈಗಲೂ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಲೆನಾಡಿನ ಸಂಸತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಾಶನಬದ್ಧವಾದ ಮಂಡಲಿ ರಚನೆ ಆಗತಕ್ಕ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—There will be no sittings on Monday. Now the House stands adjourned to meet on Tuesday, the 17th instant at 1 P. M.

*The House adjourned at One of the Clock to meet again at One of the Clock on Tuesday, the 17th April 1973.*